

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille M. Divendal
Auteur R. Elsenaar
Telefoon 5113386 E-mail: relsenaar@haarlem.nl
WZ/OGV Reg.nr. 2008/164842
B & W-vergadering van 18 november 2008

Onderwerp

Natuur- en recreatie ontwikkeling in de Verenigde Polders

DOEL: Besluiten

Doel van deze nota is het college te informeren over de vaststellings-overeenkomst die is gesloten met de voormalig pachter(dhr. Stokman) van de noordelijke gronden. Daarnaast wordt het verbeterd natuurplan inclusief het Voorlopig Ontwerp (VO) ter vaststelling voorgelegd. Waarbij het Voorlopig Ontwerp ook vrijgegeven moet worden voor de inspraak.

B&W:

1. Het college besluit het voorlopig ontwerp van het verbeterd natuurplan voor de verenigde polders vast te stellen en vrij te geven voor inspraak.
2. Deze nota heeft op dit moment geen financiële consequenties. (Voorlopig Ontwerp).
3. Het besluit van het college wordt ter informatie voorgelegd aan de commissie beheer, om de commissie te informeren over de natuur- en recreatie-ontwikkeling in de Verenigde Polders.
4. Communicatie te laten verlopen middels een inspraakprocedure.

COLLEGE BESLUIT

Onderwerp: Natuur- en recreatie ontwikkeling in de Verenigde Polders

1. Inleiding

Oorspronkelijk zou de inrichting van de Verenigde Polders in het noordelijk deel bestaan uit luxe villa's en in het zuiden zou het een veenweide met veeteelt blijven. Om de bouw van villa's te kunnen realiseren zijn destijds percelen in het noorden van de Verenigde Polders ontpacht met als bijkomende voorwaarde, dat de voormalige pachter de percelen kosteloos mocht blijven gebruiken, tot de woningbouw zou starten.

Als gevolg van de uitslag van het volksreferendum in maart 1991 besliste de gemeenteraad dat er geen nieuwbouw zou gaan plaatsvinden aan de rand van Schalkwijk. Voor de Verenigde Polders is daarna een alternatief inrichtingsplan opgesteld op basis van één agrarisch bedrijf van dhr. Van de Nes, dat veeteelt zou combineren met het bevorderen van de weidevogelstand. Het landschapsbeheerplan is in 1995 vastgesteld door de Raad.

Dit landschapsbeheerplan is sindsdien niet gerealiseerd. Ten eerste omdat de voormalig pachter (dhr. Stokman) van de noordelijke gronden het gebruik van de gronden niet wilde opgeven. Hij zou immers pas de gronden vrij hoeven te geven als de gronden een bestemming woningbouw zouden krijgen. Daarnaast was er een gebrek aan financiële middelen.

In 2007 is het vastgestelde Landschapsbeheerplan Verenigde Polders uit 1995 geactualiseerd naar aanleiding van voortschrijdende inzichten over de natuurontwikkeling in de Verenigde Polders. De natuurdoelstelling is in het verbeterd natuurplan Verenigde Polders verbreed. Het noordelijk gebied heeft als natuurdoelstelling, kansen te bieden voor bloemrijk grasland, natte natuur, amfibieën en recreatie. Het zuidelijke deel biedt nog kansen om de weidevogelstand te behouden en te vergroten en de rugstreeppad te behouden, zoals beschreven is in het eerste landschapsbeheerplan. Voor deze nieuwe verbrede natuurdoelstelling voor de Verenigde Polders zal vooral het noordelijke deel worden heringericht (paden, sloten, beheer). Dit is verwerkt in een nieuw Voorlopig Ontwerp (VO).

Dit nieuwe Voorlopig Ontwerp (VO) van de Verenigde Polders gaf aanleiding om een lange juridische zaak met voormalig pachter (dhr. Stokman) van de noordelijke gronden minnelijk te beëindigen. Hiermee werd een rechtzaak bij het hof voorkomen. In april 2007 is een vaststellings-overeenkomst gesloten tussen de gemeente Haarlem en de voormalig pachter. (zie bijlagen) De vaststellings-overeenkomst houdt in dat voormalig pachter (om niet) de gronden vrij zal geven nadat opdracht is gegeven voor de uitvoering van het verbeterd natuurplan. Daarbij is een voorwaarde dat de gronden geen agrarische bestemming mogen hebben en niet aan een andere pachter mag worden verpacht. Deze voorwaarde is ten nadele van de pachter van de zuidelijke gronden (dhr. Vd Nes). Hij zou oorspronkelijk de gronden van het noordelijke gedeelte bij zijn bedrijf in pacht krijgen.

Als gevolg van deze overeenkomst was het mogelijk om een subsidieverzoek in te dienen bij een nieuwe landelijke subsidieregeling het ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied). Er is subsidie aangevraagd voor de natuurontwikkeling en de aanleg van een voet/fietspad.

De gemeente Haarlem investeert € 700.000 in het project Verenigde Polders en inmiddels heeft de gebiedscommissie ILG zuidwest/Rijnland geadviseerd aan Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland om € 1.430.000 bij te dragen.

De herziening van het bestemmingsplan Zuid-Schalkwijkerweg geeft de gelegenheid de gewenste bestemmingen juridisch vast te leggen. Overigens is dit een voorwaarde van de subsidieverlener.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit het voorlopig ontwerp van het verbeterd natuurplan voor de Verenigde Polders vast te stellen en vrij te geven voor inspraak.
2. Deze nota heeft op dit moment geen financiële consequenties. (Voorlopig Ontwerp)
3. Het besluit van het college wordt ter informatie voorgelegd aan de commissie beheer.
4. Communicatie te laten verlopen middels een inspraakprocedure.

3. Beoogd resultaat

De Verenigde Polders zijn beter bereikbaar en de belevingswaarden van het groen en de natuur wordt verhoogd wat bijdraagt aan een betere en gezondere leefomgeving.

4. Argumenten

Het geeft uitvoering aan rijksbeleid. De Verenigde Polders worden genoemd in het programma grootschalige groengebieden als wenselijke uitbreidingsgebieden van recreatieve verbindingen en uitbreiding van natuur. De uitvoering en financiering was tot 2007 opgenomen in het programma van Haarlemmermeer groen. In 2007 is Haarlemmermeer Groen samengegaan met de gebiedscommissie Investeringsbudget Landelijk gebied (ILG).

5. Financiën

Indien de subsidie van de provincie tegen de verwachting in niet wordt verstrekt zal in ieder geval de waterstaatkundige herinrichting worden uitgevoerd, zodat de natuurontwikkeling zijn beslag kan krijgen. Verder zal waarschijnlijk een eenvoudig voetpad worden aangelegd met enkele vlonders over de sloot, zodat recreatief medegebruik mogelijk is.

Deze nota heeft op dit moment geen financiële consequenties. Bij het definitief ontwerp zal inzicht moeten worden gegeven over de financiële realisering van het project.

De financiering uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied is als volgt omschreven :

Totale kosten van het project :	Grondverwerving	€	NVT
	Planvoorbereiding	€	319.500,=
	Inrichting	€	1.810.500,=
	Totaal	€	2.130.000,=
Bijdrage Gemeente Haarlem		€	700.000,=
Gevraagde ILG – bijdrage		€	1.430.000,=

Doelen/prestaties van het project Verenigde Polders :

Doelen/Prestaties	Thema's	Kosten per doel/prestatie
Fietspad/wandelpad	1,5 km Recreatie	€ 1.300.000,=
Vlaktegroen	5,0 ha. Recreatie	€ 50.000,=
EHS/waterberging	13,0 ha Natuur	€ 780.000,=

6. Kanttekeningen

De pachter van de zuidelijke gronden (dhr. vd Nes) heeft aangegeven zijn bedrijf niet duurzaam rendabel te kunnen voortzetten nu hij de noordelijke gronden niet in pacht krijgt. Overigens wanneer dit plan niet wordt uitgevoerd is het ook niet mogelijk zijn bedrijf uit te breiden met de noordelijke gronden omdat de voormalig pachter(dhr. Stokman) dan de gronden om niet mag blijven gebruiken.

Het grootste verschil tussen het oorspronkelijk landschapsbeheerplan en het huidige verbeterd natuurplan is, dat het noordelijk deel van de Verenigde Polders ingrijpend wordt heringericht. Hiervoor is een subsidie van € 1,43 miljoen aangevraagd.

Door de herinrichting wordt recreatief medegebruik mogelijk. Daarnaast is de oorspronkelijke pachter contractueel verplicht het gebruik van de gronden op te geven zodra de herinrichting start.

Daarnaast zal het niet meer mogelijk zijn de noordelijke gronden te gebruiken voor andere doeleinden.

7. Uitvoering

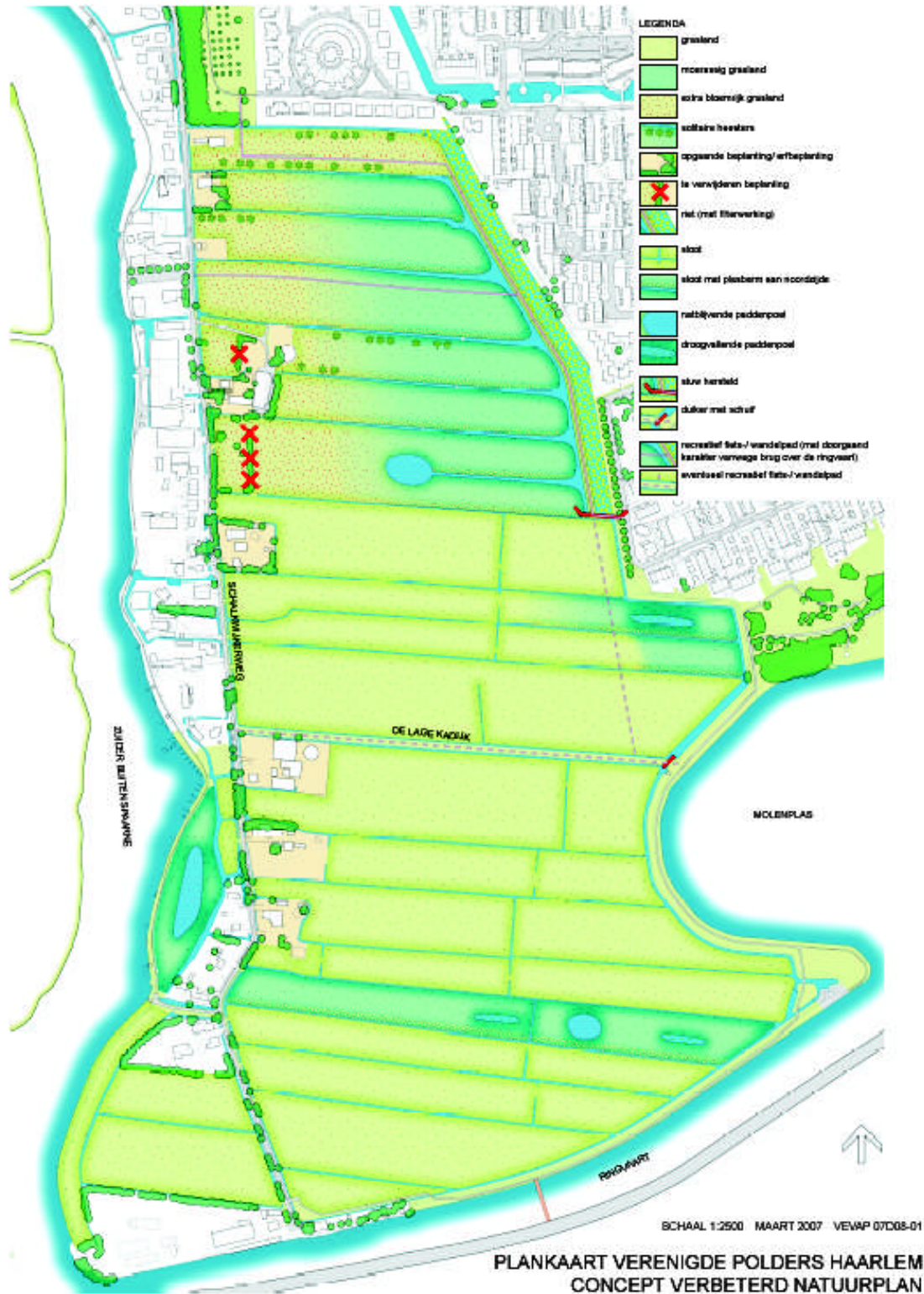
Het VO wordt vrijgegeven voor inspraak. Na inspraak zal eind 2008 het Definitief Ontwerp worden vastgesteld gezamenlijk met de vaststelling van het bestemmingsplan Zuid-Schalkerweg. Daardoor zal in 2008 het plan worden voorbereid en in 2009-2010 worden uitgevoerd.

8. Bijlagen

Het verbeterd natuurplan Verenigde Polders en het voorlopig Ontwerp.

Het college van burgemeester en wethouders

Inrichtingsplan 'Ontwikkeling van brede natuur' in de Verenigde Polders

Inleiding

Naar aanleiding van het volksreferendum wat besliste dat er geen nieuwbouw zou gaan plaatsvinden aan de rand van Schalkwijk voor de Verenigde polders is een ander inrichtingsplan opgesteld. Dit landschapsbeheerplan is in 1995 vastgesteld. Voor de uitvoering van het landschapsbeheerplan is indertijd niet begonnen wegens onvoldoende financiële middelen.

Door de invoering van een nieuwe landelijke subsidieregeling ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied) en de herijking van de projectenlijst Haarlemmermeer groen zijn de financiële middelen beschikbaar gekomen voor de inrichting en natuurontwikkeling in de Verenigde Polders. Waarbij door de gemeente Haarlem de medefinanciering gereserveerd is. Daarnaast geeft de herziening van het bestemmingsplan Zuid-Schalkwijkerweg de gelegenheid de gewenste bestemmingen juridisch vast te leggen.

Waarbij de langlopende zaken rondom een aantal pachtkwesties met grondgebruikers op korte termijn kunnen worden opgelost.

Door (externe) ontwikkelingen voldoet het landschapsbeheerplan uit 1995 niet meer. Daarom moet het plan voor de subsidie aanvraag en uitvoering worden geactualiseerd.

Doelstellingen

Oorspronkelijk was de centrale doelstelling van het landschapsbeheerplan, het in stand houden van de klassieke weidevogels (kievit, tureluur, grutto en scholakster als broedvogel). Om dat doel te bereiken zou het gehele gebied bestaan uit grasland zonder houtige begroeiing en zonder rietlanden. Broedende weidevogels hebben immers over grote afstand uitzicht nodig voor een veilig gevoel.

Echter de afgelopen jaren is de weidevogelstand landelijk en in Schalkwijk drastisch verminderd. Gebleken is dat het noordelijk deel een te kleine maat heeft voor voldoende uitzicht voor het veiligheidsgevoel van broedende weidevogels. Daarom is voor dat deel van het gebied gekozen voor een brede natuurdoelstelling. De inrichting van het gebied is gericht op het stimuleren van amfibieën en andere kleine waterdieren, vogels van rietranden en struiken, vlinders en andere bloemzoekers. Daarnaast is er ruimte voor het toevoegen van recreatieve elementen en het vergroten van het wateroppervlak in het kader van het integraal waterplan Haarlem.

In het overige deel van de Verenigde Polders is de maat voldoende voor broedende weidevogels. Voor dit deel is de doelstelling het behouden en herstellen van de weidevogelstand. Hierbij vormen de intensieve veehouderij en het doorgaande pad op de Lage Kadijk grote bedreigingen. Daarnaast zal het bevorderen van amfibieën, in het bijzonder de rugstreeppad, een nevendoelelstelling zijn in dit deel.

Toelichting concept inrichtingsplan

Om de bovengenoemde doelstellingen te realiseren wordt in het noordelijk deel de inrichting drastisch veranderd (zie bijgevoegde inrichtingsschets). In het deel ten hoogte van de vernieuwde stuw wordt een moeraszone gecreëerd met verbrede sloten en drassige oeverranden aan de noordzijde van de sloten voor amfibieën (watersalamander, bruine kikker, groen kikker, rugstreeppad) en voor bloemrijke soorten zoals dotterbloem, vergeet-me-nietjes, echte koekoeksbloem, egelboterbloem en rode waterereprijs. Ook worden enkele poelen gecreëerd voor de voortplanting van amfibieën en libellen en enkele solitaire struiken worden aangeplant voor de struikvogels (grasmus, braamsluiper, rietzanger, de kleine karekiet, rietgors). De sloot tussen de ophoging van Schalkwijk en het nieuwe pad wordt verbreed en als helofytenfilter met riet ingericht. Daardoor wordt het water gezuiverd, het nieuwe pad visueel afgeschermd van de woningen in de westrand van de Molenwijk en wordt de natuur bevorderd (libellen, rietzanger, de kleine karekiet en rietgors).

De recreatieve doelstellingen worden gerealiseerd door het fiets- voetpad aan de oostzijde van de verenigde polders door te trekken langs de hele oostrand en wordt op twee manieren aangesloten op de zuid-schalkwijkerweg. Langs de paden zal picknicken ook mogelijk worden gemaakt.

Het pad op de Lage Kadijk wordt in het broedseizoen afgesloten voor alle verkeer. De bedoeling is dat er een rustgebied ontstaat voor nestelende weidevogels (kievit, tureluur, grutto, scholekster). Door illegaal gebruik van het pad en door loslopende honden is de afsluiting niet effectief genoeg. Hiervoor moet een oplossing worden gevonden.

In het zuidelijk deel zal de veehouderij in stand blijven. Eén kavel is daar noodzakelijk ingericht als vluchtplaats voor kuikens van de weidevogels en met voortplantingplekken voor amfibieën en libellen.

Maatregelen

- Instellen van meerdere waterstandtrappen in polders door aanleg van een dubbele stuw in Oostrand en door regelbare schuif vóór duiker in Lage Kadijk.
Enkele waterinlaten in de Zuidschalkwijkerweg gaan dicht.
- Verhogen van de winterstand tot plasdras van de laagste stukken grasland van de noordelijke percelen. Na 15 maart waterpeil laten zakken tot lager zomerpeil.
- De oude slootjes in de noordelijke percelen weer opengraven en alle west-oost sloten aan hun noordrand een drasstrookje maken voor natte plantengroei in de zon in de zomer. Het vergrote wateroppervlak heeft ook een functie als piekberging.
- De randsloot langs Molenwijk zal worden verbreed en met waterriet ingericht als helofytenfilter, voor het zuiveren van het boezemwater voordat het de moeraszone instroomt.
- Ten westen van de randsloot langs Molenwijk komt een voet- fietspad in de oostrand van de Kleine Polder, door een nieuwe sloot gescheiden van het grasland.
- Ten noorden van de nieuwe stuwen komt een duiker, om relatief schoon water in de weideslootjes te laten.
- Aanleg van poelen voor rugstreeppad en andere amfibieën en andere kleine waterdieren, met op het land in de omgeving van de poelen schuilgelegenheid voor amfibieën, bijvoorbeeld liggende boomstam.

Gevolgen voor huidig gebruik

Als gevolg van bovengenoemde maatregelen is het niet meer mogelijk om in het noordelijk deel, vee te weiden. De kleinschalige variatie in biotopen en de daarbij behorende planten en dieren zou door het vee worden verstoord. Daarnaast zou de drassige grond zou worden vertrapt en het bloemrijke gewas te vroeg worden afgegraasd. Een deel van het gewas moet in de winter ongemaaid blijven staan, voor de overwintering van kleine dieren en als nestelgelegenheid voor vogels in het volgend voorjaar. Daardoor is begrazing en agrarisch beheer niet meer mogelijk.